

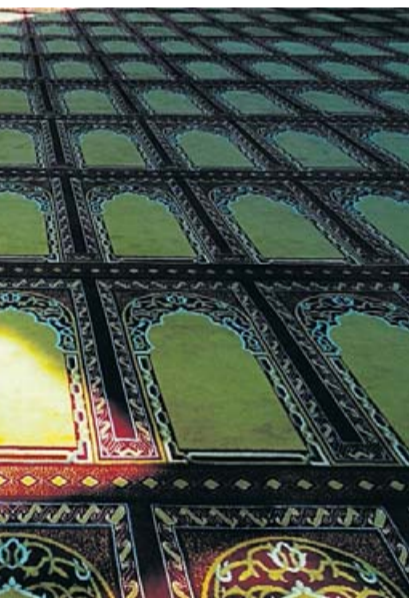
**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

PERFIL

LA PROFESSORA EMÈRITA D'ESTUDIS ÀRABS I ISLÀMICS DOLORS BRAMON (BANYOLES, 1943) PUBLICA EL SEU ÚLTIM ASSAIG, 'L'ISLAM AVUI', A FRAGMENTA, UNA EDITORIAL QUE ENGUANY CELEBRA DEU ANYS D'EXISTÈNCIA

JAUME CLARET

Si parlar de religió sempre resulta polèmic, aquest caràcter problemàtic encara s'accentua més quan el debat se centra en l'islam. Mancats com estem de divulgació contemporània de qualitat, sobta que, des de les sempre excitades i excitables xarxes socials, alguns hagin volgut trobar lectures complaents de l'islamisme en un text tan ponderat com *L'islam avui*, publicat per Fragmenta. Conscient d'aquest caràcter controvertit, la professora emèrita d'estudis àrabs i islàmics Dolors Bramon presenta, a partir d'una sèrie de treballs acadèmics previs, una aproximació accessible a aquesta fe des de la crítica filològica, el profund coneixement bibliogràfic i la voluntat de combatre apriorismes.

GETTY

L'islam més enllà de l'islamisme

L'assaig s'obre amb una advertència: "La terminologia no és innocent". No es tracta d'una mania acadèmica, sinó d'una necessitat bàsica per entendre la complexitat de l'objecte d'estudi, i per no deixar-nos contaminar per qui, per raons econòmiques, polítiques o ideològiques, afavoreix lectures antagòniques de la realitat. Reduir el món islàmic –o el cristià o l'hinduista– a estereotips ens aboca al desconeixement, a la por i al conflicte.

Tot just començar, el llibre de Bramon denuncia la nostra assumptió acrítica dels simplismes difosos des dels sectors més radicals, ja que el pluralisme propi de l'islam queda segrestat per la confluència entre la ignorància interessada d'Occident i la manipulació ideològica dels islamistes. Per a l'autora de l'assaig, aquest últim qualificatiu s'ajusta més a la realitat que no conceptes provinents del cristianisme com *fonamentalistes* o *integristes*, i recomana parlar del "mal anomenat Estat Islàmic" o del "pretès Estat Islàmic", o simplement anomenar-los terroristes, evitant atorgar-los una legitimitat que bona part de la comunitat musulmana no els reconeix.

Menjar carn de sirena és halal

Aquest desconeixement filològic, històric i polític també afecta el mateix món islàmic, que es debat entre interpretacions contradictòries: "A base d'estimar desmesuradament la lletra", s'ha ignorat sovint "l'esperit de l'Alcorà". Això ha permès deformar el sentit original de termes com *jihad* o *xaria*, crear mites com el paradís de les hurís o gene-

L'ISLAM AVUI
DOLORS BRAMON
FRAGMENTA
256 PÀG. / 18 €

EL PLURALISME PROPÍ DE L'ISLAM QUEDA SEGRESTAT PER LA CONFLUÈNCIA ENTRE LA IGNORÀNCIA INTERESSADA D'OCCIDENT I LA MANIPULACIÓ IDEOLÒGICA DELS ISLAMISTES

rar polèmiques sobre el paper de la dona a l'islam. Aspectes criticables, controvertits i de debat dins de les diverses tradicions musulmanes, però que a Occident arriben simplificats en les seves expressions més radicals o cridaneres. Com si qui llegís aquest llibre només recordés que la carn de sirena és considerada halal.

En pràcticament tots els exemples analitzats es fa palesa una doble tensió. Per un cantó, el xoc entre legitimitats dels diferents textos que serveixen de guia a la comunitat musulmana (l'Alcorà, la sunna i les seves interpretacions). De la mà de Bramon, descobrim com els substrats preislàmics i els afegits posteriors han deformat el sentit i la voluntat del text primigeni. Sense caure en anacronismes ni estalviar crítiques, s'evidencia com bona part de les lectures restrictives actuals sorgeixen de la manipulació de les alternatives obertes inicialment.

D'altra banda, a l'assaig es revela la diversitat de tradicions i realitats d'un islam per definició plural. L'islam, avui, dona veu precisament a estudiosos de totes les èpoques i geografies i transmet així l'ampli ventall d'opinions que amaga la segona comunitat religiosa actualment més important per nombre de fidels. Malgrat la voluntat existent d'encasellar l'islam com una religió d'evolució determinada i aliena al nostre món, Bramon insisteix en el seu potencial per trobar camins alternatius a la radicalitat i en reivindicar la petja en els nostres passats, present i futur. "Civilització islamo-cristiana, ¿i per què no?" ♦♦

'Paraula' vol dir 'baula'

VÍCTOR OBIOLS

No ens cansarem de lloar la feina que fan petites grans editorials com El Gall Editor, que des de Pollença ja fa anys que contribueix a nodrir la vida literària amb un catàleg que és farcit de coses de qualitat, tant d'autòctons com d'autors traduïts, allunyat de la cridòria mercadotècnica que envaeix de miasmes els espais públics. És així com ara podem descobrir un poeta sorprenent, Bernat Cifre, que no és precisament un júnior –va néixer el 1935–, que es fa llegivol per l'excel·lència i mestria del seu vers, i per la capacitat de passar de l'himne a la sàtira i de la bagatella a l'elegia, amb una perfecció i una elegància espa-

ordidores. Perquè "paraula vol dir baula", i "parlant, els cors es lliuen", com diu en el sonet honorant la figura de Francesc de Borja Moll, el gran filòleg. I aquesta deu ser la comesa de qui sent la vocació de la paraula: fer la seva baula per afegir-se a la cadena. En un pròleg ben instructiu, Gabriel de la S.T. Sampol ho explica amb justesa. Cifre no és tan sols un epígon de l'Escola Mallorquina; el poeta ha fet seva la tradició i "ha trobat la seva pròpia veu". O com diu Nicolau Dols, Cifre, combinant formes clàssiques amb imatges del tot modernes, "conque-

reix nous territoris i fa créixer el gènere". I el resultat és verament extraordinari. L'editor ha volgut col·locar com a proemi el poema *Pòrtic*, pel que té de divisa o manifest: "El vers cerca expressiu, rentat, planxat/fatiga de cisell, turment de llima".

Certament, la perfecció formal de l'autor és tota una declaració d'intencions, i els tercets del sonet són eloqüents: "Oh tu, que de les lletres fas misèria, / i tu, que, del desordre, en tens la dèria, / sens compàs de mussol, ni cant del gall... // 'Vers lliure!', proclamau. I vos surt pro-

LA FORÇA DEL TORRENT
BERNAT CIFRE
EL GALL EDITOR
90 PÀG. / 12 €

sa, / a trossos o bocins, jamai ben clo-sa. / Cap música de mots, d'accents cap ball". Una defensa estètica que esdevé ètica: la llengua, se l'ha de tractar bé. I qui no tingui talent, traça i ganes de picar pedra, que ho deixi córrer, o almenys que no castigui el lector amb els seus *versos*. Ell fa befa del mal anomenat "vers lliure" quan no és més que "prosa trinxada", que en deia Auden. Els poemes juganers són impagables, com el *Sonet col·loquial*, on detecta el decasíl·lab que diu inconscientment la veïna botiguera: "M'han fotut un saquet de patató", i munta, a partir de l'anècdota, un sonet impecable. Sampol en diu "oïda absoluta mètrica", que és el mateix que li passa a Carles Morell. El cicle de sonets dedicats a la memòria de la mare són commovedors. ♦♦